

τημα ἦτο τὸ τῆς περιέργου κλοπῆς· σχεδὸν δὲ ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε περὶ αὐτοῦ ἤκουε καὶ, κατὰ φυσικὸν λόγον, εἶδιδε προσοχὴν εἰς τὰ λεγόμενα. Οὕτω πῶς περιπατῶν κατήντησε πλησίον σχολείου τινός. Ἐντὸς οἱ μαθηταὶ ἀντὶ νὰ μελετῶσιν ἢ γράφωσι συνωμίλου. Τοῦτο ἦτο σημεῖον ὅτι ὁ διδάσκαλος ἔλειπεν. Ἡ συνομιλία ὁμῶς τῶν παίδων, καίτοι παιδείᾳ, ἔσυρε τὴν προσοχὴν τοῦ Βεζύρου, δι' ἧ καὶ προσηλώσας τὸν νοῦν εἰς αὐτὴν ἤκουσε τὰ ἐπόμενα.

«Οἱ κλέπται,» εἶπε φωνή τις, τοῦ «λαδοῦ εἶναι τόσον πονηροὶ ὥστε μήτε ὁ βασιλεὺς μὲ τὴν δ ω δ ε κ α δ α του δύναται νὰ τοὺς εὐρῆ.» «Ἐλάτε νὰ γίνω ἐγὼ βασιλεὺς,» εἶπεν ἄλλη φωνή, «καὶ νὰ ἰδῆτε πῶς εὐρίσκεται ὁ κλέπτης. Σὺ νὰ γίνῃς βεζύρης· σὺ ὁ δεῖνα πασᾶς· σὺ ὁ δεῖνα, καὶ οὕτω καθεξῆς· (λέγων ὄλων τῶν τότε ὑπουργῶν τὰ ὀνόματα.) Τώρα καθίσάτε ἡσυχα καὶ προσοχή. Λέγε, σὺ βεζύρη, πῶς γίνεται νὰ ἦναι ἴσφραγισμένη ἡ θύρα, ἴσφραγισμένοι οἱ πίθοι καὶ πάλιν νὰ χαθῆ τὸ λάδι ἀπ' αὐτούς.»

Τὸ ὑποκρινόμενον τὸν Βεζύρην παιδίον σκεφθὲν ὀλίγον εἶπεν ὅτι ἂν ἐπιτήδειός τις κλέπτης κάμη μίαν σφραγίδα, ὁμοίαν μὲ τὴν τοῦ ἐμπόρου καὶ ἀντικλειδία τῆς ἀποθήκης καὶ ἔπειτα θραύσῃ τὰς πρώτας σφραγίδας, κλέπτει τὸ ἔλαιον. Ἀφοῦ δὲ σφραγίσει πάλιν τοὺς πίθους, οὗτοι θὰ εὐρεθῶσιν ἴσφραγισμένοι ὅταν ὁ ἔμπορος ἔλθῃ· ἄλλο δὲν εἴξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ.

«Καλῶς,» εἶπεν ὁ ὑποκρινόμενος τὸν βασιλέα παῖς, «ἀλλὰ δι' ὅσων εἶπες δὲν εὐρίσκεται ὁ κλέπτης, καὶ ἡμεῖς κεπτόμεθα πῶς νὰ εὐρωμεν αὐτόν;» καὶ στραφείς ἔδωκε τὸν λόγον εἰς ἄλλον.

Ἀφοῦ ὅλα τὰ παιδιά, κατὰ τάξιν, εἶπον ἕκαστον τὴν γνώμην του, μικρὸν διαφέρουσαν κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὴν τοῦ βεζύρου, τὸ τὴν βασιλικὴν θέσιν κατέχον ἔλαβε τέλος τὸν λόγον. «Ἡ ἀποθήκη,» εἶπεν, «εἰς ἣν ὁ ἔμπορος εἶχε θέσει τὰ ἔλαια του εἶναι ἴκτισμένη ἐπιτήδης δι' ἐνοικίασμα. Ὁ κύριος λοιπὸν αὐτῆς, ὅταν τὴν ἐκτίξεν, ἂν ἐπεθύμει νὰ μὴ ἀγοράξῃ ἔλαιον, ἠδύνατο νὰ κάμη ὀχετόν τινα ὑπὸ τοὺς πίθους καλῶς ἴκτισμένον, ἐνοεῖται, εἰς δὲ τὸν πάτον ἕκαστου πίθου νὰ κάμη μικράν τινα, πολὺ μικράν ὀπήν· ἀπ' αὐτῆς ὀλίγον κατ' ὀλίγον, στραγγίζον τὸ ἔλαιον, ἠδύνατο οὕτω νὰ μεταβαίνει δωραιν

εἰς τοῦ κυρίου τῆς ἀποθήκης τὸν οἶκον. Ὁταν πρὶν ἐνοικίαζε τὴν ἀποθήκην του τὰ ἔλαια ἔμενον ὀλίγον καιρὸν ἐντὸς τῶν πίθων ἐκείνων καὶ ἐπομένως ποσότης ἀφανῆς ἐξ αὐτῶν ἔφευγε· τώρα ὁμῶς ἀφοῦ παρήλθον ἑπτὰ ἢ ὀκτῶ μῆνες ἔφευγεν ὅλον τὸ ἔλαιον· καὶ ἐπειδὴ ἡ θύρα καὶ οἱ πίθοι ἦσαν ἴσφραγισμένοι ὁ κλέπτης δὲν ἠδύνατο νὰ τὸ φέρῃ πάλιν εἰς τοὺς πίθους, καὶ οὕτως ἐγνώσθη ἡ κλοπὴ, μεινάντων κενῶν τῶν πίθων.»

«Καὶ πῶς δύνασαι νὰ βεβαιώσῃς ὅτι οὕτως ἔγεινεν;» ἠρώτησαν τὰ ἄλλα παιδιά.

«Ἄν ἤμην ἀληθὴς βασιλεὺς,» ἀπεκρίθη ὁ παῖς, «ἡ τοῦλάχιστον Βεζύρης θὰ ἔστελον ἀνθρώπους νὰ σκάψωσι τὴν ἀποθήκην ἐκείνην καὶ θὰ εὐρίσκα τὴν ἀλήθειαν. Πλὴν πολὺ ἐπαίξασαμεν ἄς κυττάξωμεν τώρα καὶ τὰ μαθήματά μας.»

Ὁ ἔξωθεν τοῦ σχολείου ἰστάμενος μεταμφιεσμένος βεζύρης, ἀκούσας ταῦτα, τόσον πιθανὰ καὶ δυνατὰ ἐθεώρησεν αὐτὰ ὥστε ἰάμεσως, ἀλλάξας διεύθυνσιν, μετέβη εἰς τὸ ὑπουργεῖον, καὶ διέταξε νὰ σκάψωσι τὴν ἀποθήκην ἐκείνην. Αἱ ἀνασκαφαὶ ταχέως ἀπέδειξαν ὅτι κλέπτης τοῦ ἐλαίου ἦτο αὐτὸς ὁ ἰδιοκτῆτης τῆς ἀποθήκης καὶ ὅτι πραγματικῶς ὅλοι οἱ πίθοι τῆς ἀποθήκης του εἶχον εἰς τὸν πυθμένα σμικροτάτην ὀπήν, δι' ἧς ἐκρέον τὸ ἔλαιον εἰσῆρχετο εἰς ὑπόγειον ὀχετόν καὶ οὕτως ἤρχετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἰδιοκτῆτου. Καὶ ὁ μὲν ἔμπορος ἀποζημιωθείς ἀνεχώρησεν, ὁ δὲ κλέπτης ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς. Πλὴν ἡ ἀνακάλυψις τοῦ αὐτουργοῦ τῆς περιέργου καὶ μοναδικῆς ταύτης κλοπῆς ἐπροξένησε πολὺ μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν ἢ αὐτὴ ἢ κλοπὴ. Ὁ δὲ βασιλεὺς, περιεργεῖα φερόμενος, ἠθέλησε νὰ μάθῃ πῶς ὁ βεζύρης του ἀνεκάλυψε τὸν κλέπτην. Ἠρώτησε λοιπὸν αὐτόν. Ὁ Βεζύρης ὅστις ἦτο ἄνθρωπος φιλαλήθης καὶ εἰλικρινῆς καὶ ὅστις οὐδ' ὀλως ὁμοίαζε μὲ τοὺς σημερινούς μας εὐφύεις, οἱ ὅποιοι διὰ νὰ δείξωσι πνεῦμα οἰκειοποιοῦνται ἰδέας ξένας καὶ ἀσυστόλως δι' αὐτῶν ἐπιδεικνύονται, εἶπεν ἀπροκαλύπτως εἰς τὸν βασιλέα ὅτι διεφωτίσθη ἀπὸ τὸ παιγνίδιον παιδῶν τινῶν, μαθητῶν εἰς τι σχολεῖον, καὶ συγχρόνως διηγήθη ὅ,τι παρ' αὐτῶν ἤκουσεν.

Ὁ βασιλεὺς ἦτο ἐκ τῶν ὀλίγων πεφωτισμένων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἱ ὅποιοι, ἀντὶ νὰ φθονῶσι τὴν εὐφύϊαν, ὅπως κοινῶς οἱ ἄνθρωποι πράττουσιν, ἐκεῖνοι ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσιν

αὐτήν, ὅπου καὶ ἂν τὴν ἀπαντήσωσιν. Ἡθέλησε λοιπὸν νὰ ἴδῃ τὸν εὐφυᾶ ἐκείνον παῖδα καὶ νὰ τὸν ἀνταμοίψῃ διὰ τὴν εὐφυίαν του. Πλὴν ἀγνοῶν τίς ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου ἐκείνου ἦτο, πέμψας προσεκάλεσε τὸν διδάσκαλον. Ὁ διδάσκαλος ἀκούσας ὅτι ὁ βασιλεὺς τὸν ζητεῖ ἐτρόμαξεν ὄχι ὀλίγον, πλὴν δὲν ἠδύνατο καὶ μὴ πορευθῆ. Μετέβη λοιπὸν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως σχεδὸν τρέμων ἐκ τοῦ φόβου, ὃν ἡ ἀδηλόγητος ἐγέννα εἰς τὴν καρδίαν του. Ὁ βασιλεὺς ὅμως ἅμα εἶδεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς καλοκαγαθίας τὸν ἠρώτησε τίς ἐκ τῶν μαθητῶν του, παίζων μετὰ τῶν λοιπῶν, ὠνομάσθη βασιλεὺς, καὶ, σχηματίσας ὑπουργεῖον, συνεζήτησε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κλαπέντος ἐλαίου. Ὁ διδάσκαλος ἀπήντησεν ὅτι οὐδεμίαν τοῦ πράγματος τούτου εἶχε γνῶσιν.

«Μετάβηθι λοιπὸν εἰς τὸ σχολεῖον,» εἶπεν ὁ βασιλεὺς, «εὗρε τίς ἐκ τῶν μαθητῶν σου ἔπραξε τοῦτο καὶ ὁδήγησέ τον ἐνώπιόν μου ὀγγρήγορα.»

Ὁ δυστυχὴς διδάσκαλος, προσκυνήσας τὸν βασιλέα, ἐξῆλθε μὴ γινώσκων τί νὰ ὑποθέσῃ ἢ τί τὸ τέλος ταύτης τῆς ὑποθέσεως. Ἐτρεξε λοιπὸν εἰς τὸ σχολεῖον, ἠρώτησε τοὺς μαθητάς του περὶ τοῦ ἐν λόγῳ παιγνιδίου των καὶ τίς ἐξ αὐτῶν εἶχε γίνῃ βασιλεὺς. Τὰ παιδιά ὠμολόγησαν ὅτι ἔπαιξαν τοιοῦτον παιγνίδιον καὶ εἶδειξεν τὸν λαβόντα τὴν θέσιν βασιλέως συμμαθητὴν των. Ἦτο τὸ Γιουρουκάκη.

Κατασυγχισμένος ὁ διδάσκαλος λαμβάνει ἐκ τῆς χειρὸς τὸν πτωχὸν καὶ ὄρφανόν μαθητὴν ἐκείνον καὶ παρουσιάζεται μετ' αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος. Ὁ βασιλεὺς ἅμα εἶδε τὸν παῖδα ἐκείνον,

«Καλῶς τὸν ἀφθέντην μου τὸν βασιλέα, εἶπε μετὰ χαριεντισμοῦ. Σὺ εἶσαι ὁ δικάσας τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ἐλαίου βασιλεὺς;»

«Ἐγὼ μεγαλειότατε,» ἀπήντησεν ἐρυθριῶν ὁ νεανίας καὶ ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλιμένους πρὸς τὴν γῆν, «δὲν εἶμαι βασιλεὺς ἀλλ' ἀπλοῦν καὶ πτωχὸν παιδίον καὶ μαθητῆς εἰς τὰ γράμματα.»

«Πλὴν δὲν ἐπεθύμεις νὰ ἦσαι βασιλεὺς;»

«Ὁ ἄνθρωπος, μεγαλειότατε, ἦτό ποτε βασιλεὺς τῆς κτίσεως, ἀλλ' ἐξέπεσε καὶ διὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ του ἐπιθυμεῖ πάντοτε νὰ γίνῃ καλλίτερος· διὰ τοῦτο ζῆ, διὰ τοῦτο ἐργάζεσθαι, διὰ τοῦτο ἀγωνιᾷ· πλὴν οὔτε εἰξεύρει τί

πρέπει νὰ γίνῃ, οὔτε ἀπὸ αὐτὸν ἐξαρτᾶται.»

«Ἀπὸ ποῖον λοιπὸν ἐξαρτᾶται;»

«Ἀπὸ τὸν Θεόν, βασιλεῦ. Ἄν Ἐκεῖνος δὲν δώσῃ ὀφθαλμὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὁ ἄνθρωπος θὰ ἦναι τυφλός· ἂν Ἐκεῖνος δὲν ἐπιλάβῃ τὸ φῶς του, ὁ ἄνθρωπος θὰ μένῃ εἰς τὸ σκότος. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Σολομῶν ὅτε ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τοῦ πατρὸς του καρδίαν νοήμονα καὶ σοφὴν ἐζήτησε παρὰ τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ κρίνῃ, ὡς ἔλεγεν, ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ νὰ ὁδηγῆ εἰς τὸ ἀγαθὸν τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς τῷ ἐνεπιστεύθη λαόν.»

Ὁ βασιλεὺς, ἀκούσας ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ παιδὸς ἐκείνου λόγους τόσοσφοροῦσιν ὡς ἀπεφάσισε νὰ τὸ υἱοθετήσῃ. Δι' ὃ καὶ διέταξεν ἀμέσως νὰ ἐνδύσῃ αὐτὸν βασιλικά φορέματα καὶ νὰ τιμῶσιν αὐτὸν ὡς υἱὸν βασιλέως. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας λοιπὸν ἐκείνης ὁ υἱὸς τοῦ καμηλάρου καὶ ξυλοκόπου συνέτρωγε μετὰ τοῦ βασιλέως, διέμενεν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ ὑπὸ πάντων ἐθαυμάζετο καὶ ἐτιμᾶτο, ὁ δὲ βασιλεὺς, ὅστις ἦτο ἄτεχνος, τοσοῦτον ἠγάπησεν αὐτὸν ὥστε τὸν ἐθεώρει ὡς γνήσιόν του καὶ πολύτιμον τέκνον.

Γ'. Παράλληλον πατὴρ καὶ υἱός.

Ἡμέραν τινὰ πρὸς τὸ τέλος τοῦ τετάρτου ἔτους ἰδοὺ πάλιν ὁ Γιουρούκης παρουσιάζεται εἰς τοῦ Χότζα καὶ ζητεῖ τὸν υἱὸν του. Ὁ Χότζας ὑπεδέχθη αὐτὸν μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης καὶ ἀμέσως εἰδοποίησε τὸν θετὸν βασιλόπαιδα ὅτι τὸν ζητεῖ ὁ πατὴρ του. Ὁ νέος ἅμα ἤκουσε τοῦτο ἀμέσως ἔσπευσε πρὸς ὑπάντησιν τοῦ ξυλοκόπου πατρὸς του, ὅστις, ἅμα εἶδεν αὐτὸν μακρόθεν ἐρχόμενον με φορέματα βασιλικά, ἤρχισε νὰ τρίβῃ τοὺς ὀφθαλμούς του νομίζων ὅτι ὀνειρεύεται· ὁ νέος ἐντούτοις ἐπλησίασεν, ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ πατρὸς του, κατεφίλησεν αὐτὴν καὶ ἐστάθη με πολὺ σέβας ἐνώπιόν του.

«Βαί, βαί, βαί,» ἐξεφώνησεν ὁ Γιουρούκης, «λοιπὸν, παιδί μου, ἔμαθες ὅλα τὰ γράμματα καὶ ἐφόρεσες τόσοσ καλὰ ρούχα;»

Ὁ νεανίας τότε προσεπάθησεν, ὅπως ἠδύνατο, νὰ δώσῃ εἰς τὸν πατέρα του νὰ ἐννοήσῃ τὰ τρέχοντα, ὅστις ἀκούων ταῦτα ἤρχισε νὰ πηδᾷ καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὰ χάσῃ ἀπὸ τὴν χαρὰν του.

Ἀφοῦ παρήλθεν ἡ πρώτη συγκίνησις ὁ υἱὸς εἶπε πρὸς τὸν πατέρα. «Μεῖνε, πατέρα,

ἐδὼ νὰ ὑπάγω νὰ σοὶ φέρω πράγμα τι καὶ μὴ εὐγῆς ἐξω πρὶν ἢ ἔλθω.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν δρομέως ἀνεχώρησε, σκοπεύων νὰ τῷ προμηθεύσῃ νέον τι φόρεμα διὰ νὰ μὴ ἀνοιξῶσι τὰ στόματα τοῦ χλευαστοῦ κόσμου.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ του ὅμως ὁ Γιουρούκης ἐνθυμηθεὶς ὅτι δὲν ἔχει καπνόν, ἀφῆκε τὸ σχολεῖον καὶ διευθύνθη εἰς τὴν ἀγορὰν ὅπως ἀγοράσῃ καθ' ὁδὸν τόσοσ ἀφῆρημένους ἦτο ὥστε μήτε ἐβλεπε μήτε ἤκουεν. Ἐνῶ λοιπὸν ἐπήγαιεν, ὁ βασιλεὺς, ὅστις, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἶπομεν, πολὺ συχνὰ περιήρητο τὰς ὁδοὺς ἀγνωστος, ἀπαντᾷ αὐτὸν (χωρὶς βεβαίως νὰ εἰξεύρῃ ποῖος εἶναι) καὶ, περιεργεῖα κινούμενος, ἠθέλησε νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ· ὁ Γιουρούκης ὅμως χωρὶς νὰ δίδῃ προσοχὴν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του ἀγέρωγος. Ὁ βασιλεὺς τὸν κράζει, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν δίδει ἀκρόασιν, ὁ βασιλεὺς τρέχει, τὸν προφθάνει, λαμβάνει τὴν χεῖρα του, ἀλλ' αὐτὸς τὴν ἀποσύρει βιαίως καὶ ἀναχωρεῖ· ὁ βασιλεὺς τρέχει πάλιν τὸν συλλαμβάνει καὶ

«Τίς εἶσαι;» τῷ λέγει.

«Ἄφες με, δὲν ἔξεύρω» ἀπαντᾷ ὁ Γιουρούκης, ζητῶν ν' ἀποσπασθῇ.

«Ἦὼς ὀνομάζεσαι;» τὸν ἐρωτᾷ ὁ βασιλεὺς πάλιν.

«Δὲν ἔξεύρω» ἀπαντᾷ πάλιν ὁ Γιουρούκης.

«Τοῦρκος εἶσαι, Χριστιανὸς ἢ Ἑβραῖος;»

«Οὐφ! γκίτ ὀρτάν,» τῷ ἀπαντᾷ μετ' ἀνυπομονησίας ὁ Γιουρούκης καὶ ταυτοχρόνως δίδει μίαν τόσοσ δυνατὴν σπρωξίαν εἰς τὸν βασιλέα, ὥστε ἐξῆλπωσεν αὐτὸν ὑπτιον κατὰ γῆς.

Οἱ σωματοφύλακες τοῦ βασιλέως, ἰδόντες τὸ συμβάν, ἀμέσως συνέλαβον τὸν Γιουρούκη, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν παραφορᾷ τῆς ταραχῆς του διέταξε νὰ τὸν ἀπαγγονίσωσι.

Φέρουσι λοιπὸν τὸν πτωχὸν ἐκείνον ἄνθρωπον εἰς τόπον κατάλληλον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ, ἐτοιμάσαντες ἀγχόνην, βιάζουσιν αὐτὸν ν' ἀναβῆ εἰς αὐτήν.

Ἐνῶ ὁ δυστυχὴς Γιουρούκης εὐρίσκετο ἐν τῇ ἀγωνίᾳ τοῦ θανάτου, ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ θετὸς τοῦ βασιλέως υἱὸς ἐβάδιζεν ἀμέριμνος πρὸς τοῦ διδασκάλου του τὸ σχολεῖον καθ' ὅσον ἐπροχώρει ὅμως ἀσυνήθης τις εἰς τὰς ὁδοὺς κινήσις καὶ ψυθιρισμοὶ τῶν κατοίκων τὸν ἔκαμον νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐκτακτὸν τι συμβάν ἠκολούθησε. Πλησιάσας λοιπὸν ἐρωτᾷ

τί τρέχει; καὶ μανθάνει ὅτι ἀγροϊκὸς τις ξυλοκόπος, ἐγείρας τὴν χεῖρα κατὰ τοῦ βασιλέως, συνελήφθη καὶ ἄγεται εἰς θάνατον. Ἀκούσας ταῦτα ὁ νέος ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ ἀγροϊκοῦ· πλὴν ἡ καρδία του τὸν παρεκίνηει καὶ νὰ μεταβῆ εἰς τὸν τῆς καταδίκης τόπον. Στρέφει λοιπὸν πρὸς τὰ ἐκεῖ τὰ βήματά του. Ὅταν ἐφθασε βλέπει, καὶ τί νὰ ἴδῃ ἐπὶ τῆς ἀγχόνης, κρεμάμενον τὸν πατέρα του! Τρέχει ἀμέσως, διασχίζει τὸ πλῆθος, φωνάζει πρὸς τοὺς στρατιῶτας, διατάσων νὰ κόψωσιν ἀμέσως τὸ σχοινίον. Οἱ στρατιῶται ἰδόντες τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως, δὲν δύνανται νὰ μὴ ὑπακούσωσι. Κόπτουσι λοιπὸν τὸ σχοινίον καὶ καταβιάζουσι τὸν κατάδικον. Ἦτο ἀναίσθητος, πλὴν οὐχὶ καὶ ἀποθαμένος. Τότε, δώσας τὰς δεούσας διαταγὰς ὅπως περιποιηθῶσι τὸν ἄνθρωπον καὶ φέρωσιν αὐτὸν ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον εἰς τὴν ζωὴν πάλιν, ἔσπευσε πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἰσελθὼν ἐστάθη πλησίον τοῦ θεοῦ πατρὸς του, ἔχων τὴν λύπην ἐπὶ τοῦ προσώπου του καὶ κάτωχρος. Ὁ βασιλεὺς ἰδὼν αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ καταστάσει.

«Τί ἔχεις, τέκνον μου, τὸν ἠρώτησε μετὰ στοργῆς, καὶ εἶσαι τόσοσ ὠχρὸς;»

«Καὶ τί νὰ μὴ ἔχω» ἀπήντησε μετὰ τρεμούσης φωνῆς ὁ νεανίας, «ἀφοῦ σήμερον ὁ πατὴρ μου ἐπεμψεν εἰς τὴν ἀγχόνην τὸν φυσικόν μου πατέρα.»

«Πῶς; . . .» ὑπετραύλισεν ὁ βασιλεὺς,

«Ναί, μεγαλειότατε, εἰς τὸν ἀγροϊκὸν ἐκείνον σήμερον χρεωστῶ οὐ μόνον τὴν ὑπαρξίν μου ἀλλὰ καὶ τὸ ἐτι τιμώτερον τὴν χάριν ὅτι ὁ βασιλεὺς μου με ἀγαπᾷ καὶ με ἀποκαλεῖ τέκνον του. Τὸ ἀμάρτημα τὸ ὁποῖον διέπραξε, ὑψώσας χεῖρα κατὰ τοῦ ἱεροῦ προσώπου τοῦ βασιλέως, εἶναι μέγα, ἀλλ' ἄς μοὶ ἐπιτρέψῃ ἡ Μεγαλειότης σου νὰ εἶπω καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην τὴν ταπεινὴν μου γνώμην. Ἄν ἐζῆ ὁ πάππος μου, ὁ πατὴρ τοῦ ξυλοκόπου πατρὸς μου, ἠθελον καθικετεύσει τὴν ὑμετέραν μεγαλειότητα νὰ διατάξῃ τὸν θάνατόν του, διότι τοιοῦτον ἀνέθρεψε τὸν υἱὸν του· αὐτὸν ὅμως, ὅστις ἐπόλησε τέσσαρας ἐκ τῶν πέντε καμηλῶν του καὶ ὑπέστη μυρίας στερήσεις διὰ νὰ ἀναθρέψῃ ἐμὲ, μετὰ δακρῶν σὲ ἱκετεύω νὰ συγχωρήσῃς διότι δὲν πταίει. Ὡς ἂν ἦτο δυνατόν νὰ γραφῆ νόμος, ὅστις ποτὲ νὰ μὴ παραβαίνηται καὶ ὁ ὁποῖος νὰ τιμωρῆ αὐστηρῶς τοὺς

γονεῖς, ὅσοι παραμελοῦσι τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των, πολλὰ ἐκ τῶν σήμερον γινομένων ἀτόπων δὲν θὰ ἐγίνοντο καὶ πολλαὶ φυλακαὶ θὰ ἦσαν κεναί!

Ὁ βασιλεὺς ἀκούσας ταῦτα οὐ μόνον χάριν ἀπένειμεν ἀλλὰ καὶ στενάξας ἐκ βάθους ψυχῆς «ὦ, εἶπεν, ἔχει καρδίαν λιθίνην ὅστις δὲν ἀκούσῃ ταῦτα.»

Ε. Σ.

Δ'. Σημείωσις

Ἄν τις ἐκ τῶν ἀναγνωσάντων τὰ ἀνωτέρω εἴπῃ καθ' ἑαυτὸν ὅτι εἶναι ὑπερβολικὸς ὁ μῦθος, διότι τῶν πτωχῶν οἱ παῖδες, ὅταν ἐκπαιδευθῶσι, δὲν γίνονται υἱοὶ καὶ κληρονόμοι κανενὸς βασιλέως, ἅς μάθῃ ὅτι δεινῶς πλανᾶται. Ὅταν ὁ παῖς ἐκπαιδευθῇ, οὐχὶ βεβαίως τὴν ψευδῆ τῶν σχολαστικῶν παιδείαν, τὴν ἀπαρτιζομένην μόνον ἀπὸ γραμματικῆς, συντακτικῆς καὶ τὰ τούτοις ὅμοια, καίτοι καὶ ταῦτα εἶναι χρήσιμα, ἀλλὰ τὴν παιδείαν τὴν ἀληθῆ, τὴν φέρουσαν τὸν ἀνθρώπου εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀληθείας καὶ γεννώσαν εἰς τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀγάπην θερμὴν πρὸς τὸν Ποιητὴν τοῦ παντός καὶ Πανάγαθον Σωτῆρα, ὁ παῖς ἐκεῖνος γίνεται υἱὸς καὶ κληρονόμος, οὐχὶ πλέον θνητοῦ τινος βασιλέως, ἀλλὰ τοῦ βασιλέως τῶν βασιλευόντων, τὸν ὅποιον ἐκ βάθους καρδίας ὀνομάζει **Πατέρα**, καὶ τοῦ ὁποίου τρέμει μὴ χάσῃ τὴν ἀνεκτίμητον φιλίαν ἐνῶ οἱ μένοντες ἀπαιδεῦτοι τὴν παιδείαν ταύτην, καίτοι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν διέρχονται ἀπὸ σχολεία, οὐ μόνον τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσιν, οὐ μόνον ἡ καρδιά των εἶναι ἐστερημένη τῆς μακαρίας ταύτης πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, ἀλλὰ καὶ καθεκάστην οἱ ἴδιοι ἐργάζονται τὴν καταστροφὴν των, δοῦλοι τῆς ὑλῆς γενόμενοι καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ βλασφημοῦντες. Ὅστε δὲν ὑπάρχει χειρότερος ἐχθρὸς τῶν παιδῶν ἀπὸ τοῦς γονεῖς οἱ ὅποιοι ἀμελοῦσι τὴν τοιαύτην ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων των.

Τὴν σύντομον ταύτην σημείωσιν κλείομεν διὰ τῶν ἐξῆς ὄντως ωραίων στίχων τοῦ ποιητοῦ Τανταλίδου.

Ἐκ τῆς ἀνω ἀπλέτου πηγῆς

Τοῦ φωτός ἡ Παιδεί' ἀπονάει

Κ' εἰς τὸν σκώληκα τοῦτον τῆς γῆς

Τὰ οὐράνια δεικνύσι φάη.

Τὸν εὐγνώμον' αὐτῆς ἐραστὴν

Πρὸς ζωὴν ὁδηγεῖ τὴν ἀρίστην,

Ἀθεάτων ποιεῖ θεατὴν,

Μυστηρίων καθίστησι μύστην.

*

*

Ἡ Παιδεί' ἀνυψεῖ ταπεινὸν

Καὶ πλησίον καθίξ' ἡ γεμόνων

Τὸν ἀνώνυμον αἶρει κλεινὸν

Καὶ γεραίρ' εἰς αἰῶνας αἰώνων.

ΟΔΟΣ ΤΟΥ «ΑΓΑΠΑΤΕ ΤΟΥΣ ΕΧΘΡΟΥΣ ΥΜΩΝ.»

Εἰς τὴν Ἰταλικὴν πόλιν Βωλονίαν ὑπάρχει ὁδὸς φέρουσα τὸ ὄνομα «Ὁ δὸς τοῦ ἀγαπατε τοὺς ἐχθροὺς σας.» Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἕνεκα τοῦ ἀκολούθου συμβάντος.

Πρὸ διακοσίων ἐτῶν παιδίον τι ἐπαιζεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην. Τὴν ὥραν δ' ἐκείνην, νέος τις διερχόμενος μετὰ σπουδῆς ἐκεῖθεν, τυχαίως πῶς ἐσπρωξέ το παιδίον καὶ ἔρριψεν αὐτὸ κατὰ γῆς. Τὸ παιδίον θυμωθὲν ἠγέρθη καὶ ἤρχισε νὰ ἐξυβρίζῃ θαναύτως τὸν νέον καὶ νὰ λιθοβολῇ αὐτόν. Ὁργισθεὶς τότε ἐκεῖνος ἐστράφη πρὸς τὸ παιδίον, ἐξέβαλλε τὸ ξίφος του καὶ εἰς τὴν ἐξαψίν του τὸ ἐφόνευσε. Ὅταν ὁ νέος εἶδεν μετὰ φρίκης τὸ κακούργημα, τὸ ὅποιον διέπραξεν, ἔφυγε τρέμων καὶ ἀγωνιῶν καὶ κατέφυγεν εἰς τὸν οἶκον χήρας τινός. Μετὰ πολλῆς λύπης καὶ φόβου μεγάλου παρεκάλεσε τὴν χήραν νὰ τὸν δεχθῇ καὶ νὰ τὸν κρύψῃ εἰς ἀσφαλές τι μέρος. Ἡ γυνὴ εὐσπλαγχνισθεῖσα αὐτὸν συνήνεσε.

Οἱ περιεστώτες ἐντούτοις εἶδον αὐτὸν ὅτι κατέφυγεν εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον καὶ μετ' ὀλίγον οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀρχῆς ἐφάνησαν ἐρωτῶντες τὴν γυναῖκα ἐὰν ἐκρύβῃ κανεὶς εἰς τὸν οἶκον τῆς· ἀλλ' ἡ χήρα τόσον καλῶς εἶχε κρύψει τὸν νέον, ὥστε μετὰ ἀκριβεστάτην ἔρευναν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν εὕρωσιν.

Ὅταν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀρχῆς ἀνεχώρησαν, εἰς ἐκ τῶν παρευρισκομένων εἶπεν: «Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ δὲν γνωρίζει βεβαίως ὅτι αὐτὸς ἐφόνευσε τὸ τέκνον τῆς.»

Ἡ γυνὴ ἀκούσασα τὰς λέξεις ταύτας, τόσον κατελείφθη ὑπὸ τρόμου ὥστε τὸ αἷμα ἐπάγωσεν εἰς τὰς φλέβας τῆς· ἐν τούτοις ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχασίν τῆς καὶ δὲν παρέδωκε τὸν φονέα τοῦ τέκνου τῆς.

Κατατεθλιμμένη ἐνώπιον τοῦ νεκροῦ παιδός τῆς, ἦτον εἰς ἀπελπισίαν. Ἦτο χήρα, καὶ

ἄλλο τέκνον δὲν εἶχε, καὶ αὐτὸ μόνον ἦτον ἡ μόνη χαρὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπὶ τῆς γῆς· ἡ καρδιά τῆς ἐξηγέρθη κατὰ τοῦ φονέως.

Γονατίσασα τότε παρὰ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ τέκνου τῆς, προσευχήθη μετὰ πολλῆς ζέσεως· ἀνέθηκε τὸ τέκνον τῆς εἰς τὸν Θεόν, ἐπεκαλέσατο τὴν θείαν χάριν διὰ τὸν φονέα, καὶ ἰκέτευσεν ἐκ βάθους καρδίας τὸν Κύριον ὅπως τῇ δώσει δύναμιν νὰ συγχωρήσῃ ἐκεῖνον ὅστις τῆς ἀφῆρεσε τὸν τιμαλφέστατον θησαυρόν τῆς, τὸ μόνον τέκνον τῆς.

Ὁ Θεὸς εἰσήκουσε τὴν προσευχὴν τῆς χήρας, πληρώσας δὲ τὴν καρδίαν τῆς διὰ τῆς χάριτός του, τὴν ἐνεδυνάμωσεν ὥστε νὰ στραφῇ πρὸς τὸν φονέα καὶ νὰ τὸν διαβεβαιώσῃ ὅτι τὸν συγχωρεῖ ἐκ καρδίας διὰ τὴν λύπην ἣν τῇ ἐπροξένησεν. Μὴ ἀρκεσθεῖσα δὲ εἰς τοῦτο, ὑπερασπίσθη αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, οἱ δὲ δικασταὶ θαυμάσαντες τὴν αἰτησίαν τῆς καὶ σεβόμενοι τὴν λύπην τῆς ἤδη ἀτέκνου μητρὸς, συνεχώρησαν τὸν φονέα. Ἡ δὲ τεθλιμμένη χήρα διὰ νὰ ἐκτελέσῃ ἐντελῶς τὴν παραγγελίαν τοῦ Σωτῆρος, υἱοθέτησε καὶ τὸν φονέα τοῦ τέκνου τῆς.

Βαθῶς συναισθανθεὶς ὁ νέος τὸ ἐγκλημα, τὸ ὅποιον διέπραξε, καὶ συγκινηθεὶς ἐκ τῆς χριστιανικῆς διαγωγῆς καὶ ἀπαρδειγματίστου αὐταπαρνήσεως τῆς μητρὸς ἐκείνης, μετενόησεν ἐκ βάθους ψυχῆς διὰ τὸν παρελθόντα ἄτακτον βίον του, καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς στιγμῆς ἐβάδισε τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ κατέστη πιστός, ἐνθερμος καὶ ἐνάρετος Χριστιανός.

Οὕτω ἡ πρὸς τὸν ἐχθρὸν ἀγάπη τῆς θαθέως τεθλιμμένης μητρὸς, ἔσυρε μίαν ψυχὴν πρὸς τὴν σωτηρίαν, ἥτις ἄλλως, θὰ ἔμενον εἰς τὴν ἀπώλειαν.

Πρὸς τιμὴν δὲ τῆς γυναικός, καὶ τῆς καλῆς πράξεώς τῆς, ἡ ὁδὸς εἰς τὴν ὁποίαν ὁ οἶκος τῆς χήρας ὑπάρχει μέχρι τῆς σήμερον καὶ δεικνύεται εἰς τοὺς διαβάτας, ὀνομάσθη ἡ «Ὁ δὸς τοῦ ἀγαπατε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν.»

ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΣΙΝΩΝ.

Τὸ ἔτος τῶν Σινῶν συνίσταται ἐκ δώδεκα σεληνιακῶν μηνῶν, ἐχόντων ἐναλλάξ εἴκοσι ἐννέα καὶ τριάκοντα ἡμέρας. Πλὴν ἀνά πᾶν τρίτον ἔτος καὶ δέκατος τρίτος

μὴν προσθέτεται, μὴν ἐμβόλιμος, ὅπως λείψῃ πᾶσα διαφορὰ μεταξὺ σεληνιακοῦ καὶ ἡλιακοῦ ἔτους. Εἰς ἕκαστον κύκλον ἐξ ἐξήκοντα ἐτῶν, εἴκοσι καὶ δύο ἐμβόλιμοι τοιοῦτοι μῆνες τίθενται. Τὸ Σινικὸν ἡμερολόγιον εἶναι ἀξιοπεριέργον· ἐν αὐτῷ σημειοῦνται ἀκριβῶς «αἱ καλαὶ (τυχηραὶ) καὶ αἱ ἀποφράδες ἡμέραι,» οὐδεὶς δὲ ἀληθῆς Κινεζὸς τολμᾷ ν' ἀρχίσῃ οἰονδήποτε ἔργον κατὰ ἀποφράδα ἡμέραν. Τὸ ἔτος διαιρεῖται προσέτι εἰς εἴκοσι καὶ μίαν περιόδους, κατὰ τὴν ἐν τῷ οὐρανῷ θέσιν τοῦ ἡλίου, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀρχὴν ἢ τὸ μέσον ἐκάστου σημείου τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου.

ΚΑΡΠΟΙ ΥΓΕΙΝΟΙ.

Ὁκνηρὸς τις, ὁ ὁποῖος πάντοτε παρεπονεῖτο ὅτι αἱ τροφαί, τὰς ὁποίας ἔτρωγε, πάντοτε τὸν ἐβλαπτον, ἀπαντήσας στενὸν τινα καὶ εἰλικρινῆ φίλον ἠρώτα αὐτὸν τί ἔκαμνε καὶ ἦτο τόσον δυνατὸς καὶ ὑγιής. «Ζῶ με καρπούς μόνον,» ἀπήντησεν ὁ φίλος. «Μὲ καρπούς μόνον! Καὶ τί εἶδους καρπούς, παρακαλῶ;»

«Τοὺς καρπούς τῆς ἐργασίας,» ἀπεκρίθη, «καὶ οὐδέποτε πάσχω τὸν στόμαχόν.»

ΙΝΔΟΙ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚῃ.

Ὅτε οἱ Εὐρωπαῖοι ἀνεκάλυψαν τὴν Ἀμερικὴν εὗρον αὐτὴν κατωκημένην ἀπὸ ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ ἐξέλαβον τὴν τότε ἀγνωστον ἐκείνην χώραν ὡς τὰς Ἰνδίας ὀνόμασαν καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς Ἰνδοὺς, ὀνομα τὸ ὅποιον μέχρι σήμερον τοῖς δίδουσιν. Οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι τῆς Ἀμερικῆς, ἕνεκα διαφορῶν αἰτιῶν, πρὸ πολλοῦ τοσοῦτον ἤρχισαν νὰ ὀλαγοστεύωσιν, ὥστε κίνδυνος ὑπάρχει ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλουσιν ἐκλείψει. Κατὰ τὰς ἀφθεντικωτέρας πληροφορίας ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν, εἰς τὴν ἀπέραντον ἐπικράτειαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐξαιρουμένης τῆς Ἀλάσκας, ἀνέρχεται εἰς 300,000, αἱ ὁποῖαι μερίζονται ὡς ἀκολούθως: 70000 εἰς Νεβράσκαν, Κανσὰς καὶ τὴν Ἰνδικὴν Γῆν· 32,000 εἰς Μινεσόταν καὶ τὰς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ποταμοῦ Μισσισιπιτῆ Πολιτείας· 65,000 εἰς τὰ μέρη τῆς Δακότας, Μοντάνας, Βυομίγγου καὶ Ἰδαχοῦ· 84,000 εἰς Νεβάδαν καὶ ἄλλα μέρη, καὶ 48,000 παρὰ τὸν Εἰρηρικὸν ὠκεανόν.

Ἐκ πάντων τούτων τῶν Ἰνδῶν λέγεται ὅτι μόνον 8000 εἶναι πρὸς τοὺς λευκοὺς ἀδιάλλακτοι.

ΣΥΓΚΙΝΗΣΕΙΣ.

Αἱ συγκινήσεις ἔχουσι μεγίστην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς υγείας. Ὁ Σοφοκλῆς ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς τὸ ὄγδοηκοστὸν τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὅτε μία ἐκ τῶν τραγωδιῶν του ἐστέφθη εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Λέων ὁ δέκατος ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς ἀκούσας ὅτι ἡ Πάρμα καὶ ἡ Πιαζέντσα ἐκυριεύθησαν πάλιν. Ἡ ἀνεψία τοῦ Λειβνιτίου ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς, εὐρούσα 60000 δουκᾶτων ὑπὸ τὸ στρῶμα τοῦ θεοῦ της. Συγγραφεὺς τις ἀναφέρει δύο γυναῖκας, ὧν τὸ δέρμα ἐγένετο μελανὸν ἐκ τοῦ φόβου. Ὡστε εἶναι καλὸν νὰ μὴ ἐκθέτωμεν μῆτε νὰ ἐκθετώμεθα εἰς μεγάλας καὶ αἰφνηδῆς συγκινήσεις.

—ο—

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ ΤΩΝ
ΑΣΑΝΤΙΝΩΝ.

Οἱ Ἀσαντινοί, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ βρεχομένην καὶ πρὸς νότον ἐστραμμένην παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, ἔχουσι τὴν ἐξῆς παράδοσιν, ἐφ' ἧς αἱ θρησκευτικαὶ αὐτῶν πεποιθήσεις, ἂν θρησκευτικαὶ δύνανται νὰ ὀνομασθῶσι, στηρίζονται λέγουσι λοιπὸν ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ κόσμου ὁ Θεὸς ἔπλασε τρεῖς λευκοὺς ἀνδρας καὶ τρεῖς λευκὰς γυναῖκας, ὡς καὶ τρεῖς μαύρους ἀνδρας καὶ τρεῖς μαύρας γυναῖκας. Ἴνα δὲ οἱ δώδεκα οὗτοι ἄνθρωποι μὴ ἔχωσι κανὲν κατὰ τοῦ Θεοῦ παράπονον, ὡς μεροληπτοῦντος, ὁ Θεὸς ἔκρινε καλὸν ὅπως ἕκαστος ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἰδίας του τύχης, ἐκλέγων μόνος του τὸ καλὸν καὶ κακόν. Μέγα τι κολοκύνθιον ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, πλησίον δὲ τοῦ κολοκύνθιου ἐτέθη καὶ τεμάχιον μικροδιπλωμένου χαρτίου. Ὁ Θεὸς διέταξε τὸν μαῦρον ἄνθρωπον νὰ ἐκλέξῃ πρῶτος. Ὁ μαῦρος ἐξελέξατο τὸ κολοκύνθιον πιστεύων ὅτι, ἐπειδὴ τοῦτο ἦτο τόσο μέγα, θὰ περιεῖχε πᾶν ὅ,τι τῷ ἐχρειάζετο. Ἦνοιξε τὸ κολοκύνθιον καὶ εὗρεν ἐντὸς αὐτοῦ τεμάχιον χρυσοῦ, τεμάχιον σιδήρου καὶ διάφορα ἄλλα μέταλλα, τῶν ὁποίων δὲν ἐνόει τὴν χρῆσιν. Ὁ λευκὸς ἄνθρωπος οὐδὲν εἶχε νὰ

ἐκλέξῃ, ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὸ χαρτίον. Ἐλαβε λοιπὸν τὸ μικροδιπλωμένον χαρτίον, τὸ ὅποιον ἐκδιπλώσας, εὗρεν μέγαν ἀριθμὸν γνώσεων ἐντὸς αὐτοῦ. Ὁ Θεὸς τότε ἀφήσας τοὺς μαύρους εἰς τὰ ἐνδότερα ὠδήγησε τοὺς λευκοὺς ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας εἰς τὴν παραλίαν, τοὺς ὁποίους δὲν ἀφήκεν ἐκεῖ οὐδ' ἐλησμόνησεν, ἀλλὰ συγκοινωνῶν μετ' αὐτῶν ἀναπάσαν νύκτα τοὺς ἐδίδαξε πῶς νὰ κατασκευάσωσι πλοῖον, καὶ πῶς ἐκ τῆς Ἀφρικῆς, ὅπου ἐγένετο ἡ τοῦ ἀνθρώπου πλάσις, νὰ πλεύσωσιν εἰς ἄλλην γῆν. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἐπέστρεψαν οἱ λευκοὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, φέροντες διαφόρων εἰδῶν πραγμάτων, τὰς ὁποίας ἀντήλλασον μὲ τοὺς μαύρους ἀνδρας καὶ γυναῖκας, οἱ ὁποῖοι εἶχον μὲν τὴν εὐκαιρίαν νὰ γείνωσιν ἀνώτεροι καὶ σοφώτεροι ἀπὸ τοὺς λευκοὺς ἀνδρας καὶ τὰς λευκὰς γυναῖκας, ἀλλ' οἱ ὁποῖοι, ἕνεκα τῆς ἀνοήτου πλεονεξίας των, ἀφήκαν τὴν καλὴν μερίδα εἰς τοὺς ἄλλους.

—ο—

ΟΛΙΓΑ ΠΕΡΙ ΠΕΡΣΙΑΣ.

Γ'. ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

—ο—

Ἡ ἀρχαία ἱστορία τῆς Περσίας εἶναι τόσο γνωστὴ ὥστε περιττὸν κρίνομεν νὰ ἐνδιατρίψωμεν ἐν αὐτῇ. Πλὴν καὶ αἱ περιπέτειαι, αἱ μετὰ τὴν ἐκθρόνησιν τῆς ἀρχαίας δυναστείας τῶν Ἀχαιμενιδῶν καὶ τὴν κατάργησιν τῆς Περσικῆς ἡγεμονίας ἐν Ἀσίᾳ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνα, εἶναι τόσο πολλαὶ καὶ φοβεραὶ ὥστε ἀδύνατον νὰ εἰσελθῶμεν εἰς τὴν ἐξιστόρησίν των. Κατὰ τὴν ἱστορικὴν λοιπὸν ταύτην σημείωσιν θέλομεν περιορισθῆ εἰς κατάλογόν τινα τῶν ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ θρόνου ἀνεληθόντων δυναστειῶν καὶ εἰς συμβάντα τινὰ γενόμενα ἀπὸ τῆς κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας ἐμφανίσεως τῶν Εὐρωπαίων εἰς τὴν Περσίαν.

Μετὰ τὴν μυθικὴν ἐποχὴν τῆς Περσίας ἀπαντῶμεν ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ θρόνου τὴν δυναστείαν τῶν Ἀχαιμενιδῶν, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ὁ Κύρος. Πρὶν τοῦ Κύρου ἡ Περσίς ἦτο μικρόν τι κράτος, ὅπως σκιαζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἀσσυριακοῦ κολοσσοῦ. Μετὰ τὴν πτώσιν ὁμοῦ τῆς Νινευῆ καὶ τὰς μεγάλας τοῦ Κύρου νίκας ἡ Περσία ἐγένετο ἡγεμὼν τῆς Ἀσίας, τὴν δὲ ἡγεμονίαν διετήρησε μέχρι τοῦ Μεγά-

λου Ἀλεξάνδρου, (530—330 π. Χ.) Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἡ Περσία περιήλθεν ὑπὸ τὴν δυναστείαν τῶν Σελευκιδῶν, οἰκογένειαν Ἑλληνικὴν, ἧτις ἐκυβέρνησαν τὴν χώραν μέχρι τοῦ 64 π. Χ. Μετὰ τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας τῶν Σελευκιδῶν, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίζηλοί των Πάρθοι, (οἵτινες ἀπὸ τοῦ 255 π. Χ. ἰδρυσάντες κράτος ἐλεύθερον εἰς τὴν κεντρικὴν Ἀσίαν, ἐζήτησαν νὰ ἀρπάσωσι τὴν Περσίαν ἀπὸ τοὺς Σελευκιδᾶς) ἠναγκάσθησαν νὰ γίνωσιν ὑποτελεῖς τῶν Ρωμαίων, ἡ δὲ Περσία ἐστέναζεν ὑπὸ ξένους κατακτητὰς μέχρι καταλύσεως τοῦ Παρθικοῦ κράτους ἐν ἔτη 226 μ. Χ. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ θρόνου ἡ οἰκογένεια τῶν Σασσανιδῶν, ἧτις, ὅπως στηριχθῆ, ἀνέλαβεν ἀδιαλείπτους πρὸς τοὺς Ρωμαίους πολέμους. Εἷς ἐκ τῶν βασιλέων τῆς δυναστείας ταύτης, ὁ Νασιρβάν, ἀπέκτησεν ἐπίζηλον καθ' ὅλην τὴν Ἀσίαν φησὶν διὰ τὴν δικαιοσύνην του. Μείνασα ἐπὶ τοῦ θρόνου μέχρι τοῦ 652 ἡ δυναστεία αὕτη ἐξεθρονίσθη τέλος ὑπὸ τῶν πρώτων Καλιφῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν ὁποίων μέχρι τοῦ 1258 ἡ Περσία, διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἀράβων, ἔχασε σχεδὸν καὶ αὐτὸ τῆς τὸ ὄνομα. Ἡ Ἀραβικὴ κατάκτησις εἶναι ἡ μάλον ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν χώραν, καθότι ἐπ' αὐτῆς, προγραφείσα ἡ ἀρχαία τῶν κατοίκων θρησκεία, ἡ εἰδωλολατρεία, σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν κατεστράφη, ἀντ' αὐτῆς δὲ ἐπεκράτησεν ὁ Μωαμεθανισμὸς.

Διαρκούσης τῆς Ἀραβικῆς κατοχῆς διαφοροὶ πατριῶται προσεπάθησαν κατὰ καιροὺς νὰ ἀποδιώξωσιν αὐτοὺς, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δυναστεία τῶν Σελζουκιδῶν, ἀλλὰ τοῦτο κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους ὁ Μογγόλος κατακτητῆς Χουλαγὸς Χάν. Ἀπὸ τοῦ 1258 λοιπὸν ἡ Περσία ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Μογγόλους. Πλὴν ταυτοχρόνως εἰς τινὰ μέρη αὐτῆς (τὸ Χαρασάν κλπ.) ἤρχισαν νὰ βασιλεύωσιν οἱ Ἰλχάνιοι τῆς Βαγδάτης (1336—1390 μ. Χ.) καὶ οἱ Τουρκομάνοι (1407—1499 μ. Χ.). Ἀπὸ τὸ 1499 ἤρχισαν νὰ ἀναφαίνωνται οἱ Σοφῆδαι, ἐν ἀρχῇ ἀσθενεῖς μέχρι Ἀββά τοῦ μεγάλου, ὅστις κατὰ τὸ 1587 ἀνίδρυσεν πάλιν τὴν Περσικὴν μοναρχίαν, ἀφῆρεσεν ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς τὴν Ταυρίδα, κατέκτησε τὴν Γεωργίαν καὶ ἐδίωξε τοὺς Πορτογάλους ἀπὸ τὴν Ὀρμούζην. Τὴν δυναστείαν τῶν Σοφῆδῶν ἐδίωξεν ἀπὸ τοῦ θρόνου ὁ Ναδῆρ Σάχ

1736, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ ὁποίου 1747 ἡ κατάστασις τῆς Περσίας ἐφθασεν εἰς τὸ ἐπακρον τῆς ἀθλιότητος. Περὶ δὲ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος (1794) ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς δυστήνου ταύτης χώρας ἡ νῦν βασιλεύουσα δυναστεία τῶν Καδζάρων, ἧς τέταρτος ἡγεμὼν εἶναι ὁ νῦν βασιλεὺς, ὁ καὶ ἐσχάτως ἐπισκεφθεὶς τὴν ἡμετέραν πρωτεύουσαν Νασρ-εδδὴν Σάχ.

Πρῶτοι ἐκ τῶν Εὐρωπαίων, οἵτινες κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἑκατονταετηρίδας μετέβησαν εἰς Περσίαν εἶναι οἱ Πορτογάλοι οὗτοι κυριεύσαντες τὴν παρά τὴν εἴσοδον τοῦ Περσικοῦ κόλπου νῆσον Ὀρμούζην (1415) ἀνέδειξαν αὐτὴν ἕνα ἐκ τῶν πρωτίστων ἐμπορικῶν σταθμῶν. Μετὰ τοὺς Πορτογάλους δὲν ἤρρησαν νὰ φανῶσιν καὶ ἔμποροι Ἀγγλοὶ 1553. Ἀκολούθως ἐφάνησαν Ὀλλανδοὶ καὶ Γάλλοι, ἀλλὰ πᾶν ἄλλο ἐσχόπευον ἡ εἰρηνικὴν συμίβωσιν. Ὄθεν τὸ 1622 Ἀββάς ὁ μέγας, βοηθούμενος ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, ἀπεδίωξεν ὡς εἰδομεντοὺς Πορτογάλους ἀπὸ τὴν Ὀρμούζην. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀββά τούτου ἡ Περσία ἤρχισε πάλιν νὰ φθεινῆ ἕως ἀνὴρ τις τολμηρὸς, ἐκθρονίσας τὴν δυναστείαν τῶν Σοφῆδῶν, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ναδῆρ Σάχ (1736). Οὗτος ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Δελχί, τὴν ὁποίαν κυριεύσας, ἐλαφυραγωγῆσε καὶ ἐσφαξε χιλιάδας ἐκ τῶν κατοίκων της, ἐκτὸς πολλῶν αἱματηρῶν πολέμων τοὺς ὁποίους διεξήγαγε, συνέλαβε κατὰ νοῦν νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Περσικοῦ κλήρου ἣν εἶχε καὶ ἔχει ἀπεριόριστον δύναμιν. Εὐθὺς λοιπὸν ἅμα ἀνέβη τὸν θρόνον ἐδῶκεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι, ἐπειδὴ αἱ πλεῖστα τῶν μεταξὺ Περσῶν καὶ τῶν γειτόνων τῶν Ὀθωμανῶν ἔριδες πηγὴν ἔχουσι τὰς θρησκευτικὰς φιλονεικίας, εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἂν ἄνδρες φρόνιμοι ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν συνελθόντες, ἔλυον τὰς μεταξὺ ὑπαρχούσας θρησκευτικὰς διαφορὰς. Ἡ πρότασις ὁμοῦ αὕτη τοῦ Ναδῆρ Σάχ ἀπήνησεν ἀνυπερέβλητον ἀντίστασιν. Ἀλλ' ὁ Ναδῆρ δὲν ἦτο ἄνθρωπος φοβούμενος τὴν ἀντίστασιν· διέταξε λοιπὸν νὰ πνίξωσι τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἱερέων, διότι ἐτόλμησε νὰ τῷ παρατηρήσῃ ὅτι εἰς πράγματα θρησκευτικὰ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ τοῦ Προφήτου παράδοσις πρέπει νὰ διευθύνωσι τοὺς πιστοὺς, καὶ ὅτι οἱ ἡγεμόνες δὲν ἐδικαιούντο νὰ εἰσάγωσι νεωτερισμοὺς εἰς τὰ τοιαῦτα.

Ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὴν ἀπάνθρωπον ταύτην πράξιν τοῦ Ὁ Ναδὴρ ἤρπασε τὰς γέας καὶ τὰ εἰσοδήματα τῶν ἱερῶν, λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς ὅτι, ὡς ἡ πείρα ἀπέδειξεν, αἱ προσευχαί των δὲν εἰσηκούοντο, ἐπειδὴ ἀπὸ πενήτηκοντα ἡδὴ ἐτῶν τὸ ἔθνος ἐξέπιπτε καὶ σχεδὸν ἠρημώθη, ὡς ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν γειτόνων καὶ τῶν ἀνταρσιῶν τῶν πολιτῶν, ἐωσοῦ ὁ Θεὸς ἐπεμψεν ἔνδοξα ὄργανα (ἐννοῶν τοὺς στρατοὺς του) τὰ ὁποῖα τὸν ἠλάφρωσαν· δεικνύων δὲ τοὺς στρατιώτας του προσέθηκεν· «οἱ πτωχοὶ οὗτοι ἱερεῖς ἔχουσιν ἀνάγκας καὶ πρέπει νὰ εὐρεθῇ τρόπος τις ὅπως ἐξοικονομηθῶσιν.» Πλὴν κατὰ τὸ 1747 ὁ Σάχης αὐτὸς ἐπέσε ὑπὸ δολοφόνους χεῖρας.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγραφῶσι τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα ἠκολούθησαν τὴν δολοφονίαν ταύτην. Ἐτη πολλὰ μετ' αὐτὴν (τὸ 1784) ἄγγλος τις, ὁ Κ. Φόστερ, μεταβαίνων ἐξ Ἰνδικῆς εἰς Ρωσίαν διὰ τῆς Περσίας, γράφει· «Σήμερον ἡ Περσία δύναται νὰ θεωρῆται ὡς μέγας τις τάφος, πεπληρωμένος ἐκ θυμάτων τῆς ὑπερηφανείας, τῆς φιλαργυρίας καὶ τῆς ἐκδικήσεως. Εἶναι δὲ δύσκολον νὰ ἀποφανθῇ τις ἂν κατὰ τὸ διάστημα τῶν τελευταίων ἐξήκοντα ἐτῶν ἀπέθανον περισσότεροι εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἢ ὑπὸ χειρῶν δημίων καὶ δολοφόνων.» Κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ Κ. Φόστερ διῆλθε τὴν Περσίαν τὸ μὲν νότιον μέρος τῆς χώρας εἶχεν ἄλλον βασιλέα, εἰς δὲ τὸ βόρειον ἐβασίλευεν ὁ Ἁγὰ Μωχάμεθ, ὁ θεμελιωτὴς τῆς παρούσης δυναστείας, ὁσπὶς τέλος ἐκθρόνισεν τὸν ἀντίζηλόν του καὶ θανατώσας αὐτὸν ἐκηρύχθη βασιλεὺς τῆς ὅλης Περσίας (1794). Ὁ Ἁγὰ Μωχάμεθ Σάχ, ὅστις πρῶτος μετέφερε τὴν πρωτεύουσαν εἰς Τεχεράνην, ἦτο ἄνθρωπος καθ' ὑπερβολὴν δραστήριος ἀλλὰ σνγάμα καὶ πολὺ σκληρὸς, ἐνεκα τοῦ ὁποίου καὶ ἐδολοφονήθη τὸ 1797 ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν του, οὓς διὰ μικρὰν αἰτίαν εἶχε καταδικάσει εἰς θάνατον. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο εὐνοῦχος, μετὰ τὸν θάνατόν του ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Φουτέχ Ἄλῃ Σάχ, ὅστις ἐβασίλευσε μέχρι τοῦ 1834. Ἐπὶ τῆς μακρᾶς βασιλείας τοῦ Φουτέχ Ἄλῃ Σάχ, τὸ βασίλειον τῆς Περσίας ἤρχισε κάπως νὰ ἀναλαμβάνη, ἀλλ' οἱ πρὸς τὴν Ρωσίαν πόλεμοι τοῦ βασιλέως τούτου ἀπεστήρησαν τὴν Περσίαν μεγάλου μέρους τῆς Ἀρμενίας.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φουτέχ Ἄλῃ ἐκινδύνευσε νὰ ἐκραγῇ ἐμφύλιος πόλεμος ἐν Περσίᾳ ἐνεκα τῶν πολλῶν μνηστῆρων τοῦ θρόνου. Λαβὼν ὁ μονάρχης οὗτος πενήκοντα συζύγους ἀφῆκε παμπληθεῖς κληρονόμους, ἐκ τῶν ὁποίων πολλοὶ ἐπεθύμουν τὸ βασιλικὸν διαδῆμα. Ἐπειδὴ ὁμοῦς πρὸ τοῦ θανάτου του εἶχε διορίσει διάδοχον τοῦ θρόνου τὸν ἐγγονόν του Μωχάμεθ Σάχην, τῇ βοηθείᾳ τῆς Ρωσίας καὶ Ἀγγλίας περιεβλήθη ὁ τελευταῖος οὗτος τὴν βασιλείαν, καὶ ἐστηρίχθη ἐναντίον πάντων τῶν ἀντιζήλων του. Ὁ Μωχάμεθ Σάχ οὗτος εἶναι πατὴρ τοῦ νῦν βασιλεύοντος, κυριώτερον δὲ συμβᾶν ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐμφάνησις τῆς αἰρέσεως τῶν Βαβῦ, περὶ ὧν μνεία ἐγένετο εἰς τὸ προηγούμενον. (Σελ. 221).

Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1848, ἀποθανόντας τοῦ Μωχάμεθ Σάχ, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ θρόνου ὁ σήμερον βασιλεύων υἱὸς του Νααρ-ουδ-δὴν Σάχ, ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας τοῦ ὁποίου οἱ Βαβῦ ἐδείξαν παράβολον τὸλμην. Πρῶτον, ἅμα τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς του, ὑψώσαντες τὴν σημαίαν τῆς ἀνταρσίας περιεχαρᾶκώθησαν εἰς Μαζανδερὰν, ἐπὶ τῆς νοτιοῦ παραλείας τῆς Κασπίας, ὁπόθεν μετὰ πολλῆς δυσκολίας ἐξεβλήθησαν. Μετὰ τοῦτο προσπαθήσαντες οἱ Βαβῦ νὰ καταλάβωσι τὸ φρούριον τῆς Γέδζης καὶ ἀποτυχόντες ἤρπασαν τὸ Ζηζὰν τὸ 1850, πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ὁποίου ἀνέπτυξαν ἑκτακτον ἀνδρείαν οὐ μόνον οἱ ἄνδρες ἀλλὰ καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδιά· πρὸς ἀμοιβὴν ὁμοῦς τῆς ὁποίας πάντες μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως κατεκρεουργήθησαν. Διαρκούσης τῆς πολιορκίας ταύτης ὁ θεμελιωτὴς τῆς αἰρέσεως ἐθανατώθη, κατακρηθὴς. Ἄλλ' ἡ μεγάλη αὐστηρότης τῆς κυβερνήσεως τοῦ Σάχου, τὸσον ἀπῆλπισαν τοὺς Βαβῦ ὥστε τέσσαρες ἐξ αὐτῶν ἐπεβουλεύθησαν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν τοῦ Σάχου. Ἡ ἀπόπειρα τῆς δολοφονίας ἐγένετο τὴν 3 Αὐγούστου 1852, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τῆς ὁποίας οὐ μόνον οἱ αὐτουργοὶ ἀλλὰ πολλοὶ ἄλλοι συνομῶται ὑπέστησαν σκληροτάτας ποινάς. Μετὰ ταῦτα οἱ Βαβῦ ἠσύχασαν, ἀλλ' ἡ Περσία ὑπέστη ἀνεκδιήγητα δεινὰ ἐνεκα τοῦ ἐσχάτως γενομένου λοιμοῦ, τὰ ὁποῖα ὡς πασίγνωστα παραλείπομεν.